

Reglement for Forskningsetisk utvalg ved Høgskulen på Vestlandet

Reglement for Forskningsetisk utvalg (...) er godkjent av Interimstyret for Høgskulen på Vestlandet (HVL) xx.12.2016, sak xxx:

§ 1. Formål

Formålet med Forskningsetisk utvalg er å bidra til at forskning ved institusjonen skjer i samsvar med anerkjente forskningsetiske normer, og i tråd med lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven)¹.

§2. Forskningsetiske normer

Forskningsetiske normer er forskersamfunnets standarder for god forskningspraksis. Noen av disse er lovregulert mens andre er nedfelt i retningslinjer, regler og felles verdier som forplikter forskersamfunnet.

Lov om organisering av forskningsetisk arbeid § 8 definerer vitenskapelig uredelighet som forfalskning, fabrikkering, plagiering og andre alvorlige brudd på anerkjente forskningsetiske normer som er begått forsettlig eller grovt uaktsomt i planlegging, gjennomføring eller rapportering av forskning.

I Norge utarbeides nasjonale forskningsetiske retningslinjer av De nasjonale forskningsetiske komiteene (FEK)² for medisin og helsefag (NEM), naturvitenskap og teknologi (NENT) og samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi (NESH).

§ 3. Utvalgets mandat

Forskningsetisk utvalg ved Høgskulen på Vestlandet er institusjonen sitt rådgivende organ for forskningsetikk.

Utvalget skal:

- bidra til at det utvikles en god kultur for forskningsetikk, og system for forebygging av brudd på forskningsetiske normer
- behandle saker ved mistanke om vitenskapelig uredelighet og andre alvorlige brudd på anerkjente forskningsetiske normer.

Det er en forutsetning for utvalgets behandling at sakene:

- har tilknytning til vitenskapelig virksomhet ved Høgskulen på Vestlandet, og/eller
- involverer én eller flere ansatte eller studenter ved Høgskulen på Vestlandet.

¹ Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven) foreligger som St. prop. og har ikke trådt i kraft. Loven er ventet å tre i kraft våren 2017. Gjeldende lov er lov om behandling av etikk og redelighet i forskning.

² På FEK sin nettside <https://www.etikkom.no/> finnes rådgivende forskningsetiske retningslinjer for de ulike fagområdene.

§ 4. Sammensetning

Prorektor med ansvar for FoU leder Forskningsetisk utvalg. I tillegg består utvalget av tre faglig ansatte ved høgskolen og ett eksternt medlem. Sammensetningen av utvalget skal til enhver tid være slik at utvalget har nødvendig kompetanse i forskning, forskningsetikk og jus. Det bør tilstrebes en faglig og geografisk representativitet, og kjønnsmessig balanse. Medlemmene oppnevnes av Høgskulestyret. Ordinær funksjonstid er fire år.

Utvalget kan innkalle inntil to andre personer, eksterne eller interne, som sakkyndige til å bistå dem i vurderingen av enkeltsaker.

Forvaltningslovens regler om inhabilitet legges til grunn for behandlingen i utvalget.

Forskningsadministrasjonen er sekretariat for utvalget.

§ 5. Saksbehandling ved den aktuelle enhet

Prinsipielt bør saker om mulige brudd på forskningsetiske normer løses på lavest mulige organisatoriske nivå i høgskolen.

Saker som gjelder uredelighet eller andre alvorlige brudd på anerkjente forskningsetiske normer meldes til dekan ved den aktuelle enhet. Mistanken fremlegges skriftlig, og skal inneholde en begrunnelse eller en sannsynliggjørelse for at den påståtte uredelighet eller handling i strid med god vitenskapelig praksis, har funnet sted. I videre utredning av saken skal det føres dokumentasjon for at den som klagen gjelder, har handlet slik som hevdet og vedkommende skal selv få anledning til å uttale seg.

Dersom dekan finner grunnlag for å løse saken på en måte som kan aksepteres av de berørte, avsluttes saken ved enheten og dekan sender en kort rapport til Forskningsetisk utvalg.

Dersom dekan ikke finner grunnlag for å løse saken på en måte som kan aksepteres av de berørte, skal saken forberedes og legges frem for Forskningsetisk utvalg.

Dersom dekan avviser saken, sendes en kort redegjørelse om dette til Forskningsetisk utvalg. Forskningsetisk utvalg kan be dekan ta en ny gjennomgang av saken.

§ 6. Saksbehandling i Forskningsetisk utvalg

Saker til Forskningsetisk utvalg skal primært fremlegges av rektor eller dekan, men en forsker som mistenker uredelighet i forskning kan også melde en sak direkte til utvalget. I sistnevnte tilfelle kan utvalget be om at den aktuelle enheten kartlegger sakens fakta.

Forskningsetisk utvalg avgjør selv om en mottatt sak skal realitetsbehandles eller avvises. Hvis den avvises, skal den sendes tilbake til enheten med en begrunnelse for avvisningen.

Finner utvalget at betingelsene for realitetsbehandling er til stede, legges enhetens utredning og spørsmål til grunn for behandlingen i Forskningsetisk utvalg. Ved behov innhentes ytterligere opplysninger.

Når en sak er ferdigbehandlet, utarbeider Forskningsetisk utvalg en uttalelse som meddeles gjeldende enhet, den innklagede, og andre som har en berettiget interesse i å få informasjon om resultatet. I uttalelsen skal det alltid tas stilling til om forskeren har opptrådt vitenskapelig uredelig eller ikke, om det foreligger systemfeil ved institusjonen og om det vitenskapelige arbeidet skal korrigeres eller trekkes tilbake.

Saker om mulige alvorlige brudd på anerkjente forskningsetiske normer rapporteres også til Det nasjonale Granskingsutvalget (Granskingsutvalget). Uttalelser som konkluderer med at en forsker har opptrådt vitenskapelig uredelig, kan påklages av forskeren til Granskingsutvalget. Granskingsutvalgets uttalelser er endelige og kan ikke påklages videre.

Utvalget og dekaner skal til enhver tid holde rektor orientert om status i saken. Utvalget sin begrunnede uttalelse skal alltid inngå dersom dekan, rektor eller den innklagede ønsker å behandle saken videre.

§ 7. Følger av brudd på redelighetsnormer

Såfremt Forskningsetisk utvalg kommer frem til at det i en konkret sak foreligger uredelighet eller alvorlig brudd på god vitenskapelig praksis, skal utvalget gi råd om tiltak som bør følge av utvalgets vurdering. Slike tiltak kan dreie seg om a) tilbaketrekning eller endring av det vitenskapelige arbeid, b) retting av forfatterangivelser, c) rapportering av saken til den offentlige myndighet som fører tilsyn med saksområdet, d) personalmessige reaksjoner og e) politianmeldelse av eventuelle straffbare forhold.